

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 19.

Lýsingaprísur fyri litteigir: 30 oy. á forsiðuni,
20 oy. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Leygardagin 8. mai 1937.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bilagt á posthúsum, brævasvarstøðum
og skrivastovu. Telf. 143.

11. árg.

Nýggja testamenti á føroyskum máli.

Eg skilji teir menn, ið kendu tað rætt sum grandin varð latin upp fyri fólksins endurfoðing, tá ið biblían varð givin teim á móðurmálinum. Hvor av okkum hevur ikki haft nakað av hesari kenslu, tá ið okkum av og á — við ikki so longum tíðarbili ímillum hvørja ferðina — hevur verið borið í hendi týðingar av tættum úr biblíuni. Tað er ikki at vera yvirnasjonalur ella fyri at minka um nakað annað mál eg sigi so, men sagt er tað, at hesir til føroyskt umsettu tættir av biblíuni hava kenst sum dýrgripir, nýggir og livandi, sum um vit ikki høvdu vítað av, at vit hava haft teir fjaldar ella hirturkúmaðar fyri okkum av tí fremma málinum.

Mær fer aldri úr huga, hvussu heimligt og innarligt tað fæll mær, tá ið eg sum konfirmanur fyrstu ferð hoyrði próstin Andreas Evensen lesa biblíu-ordini á føroyskum máli. Tað var sum hann gav mær nakað, og sum hann tók í nakað í mær, sum áður hevði verið uttanfyri

verð mína. Hvussu bar nú hetta til, og hvar er nú hetta, tú sigur? hevur onkur spurt. Tað kundi verið sálatiliga athugaligt at analysera ella greiða hetta, hesa sálarverðina — og óivað kundi mangt borist fram til fatan av hesum, mangt, sum ikki hevur verið hvørjum manni í huga. Men tað er ein verð fyri seg, sum ikki hesin blaðteigurin rúmar at útgjeða. Lat tað tí vera nóg mikið at stæða við teirri yru kensluni av, at so er. Hitt hæggra, hitt dulda og fjalda í okkum ella við øðrum ordi sagt: hitt religiøsa er ein veruleiki. — Hesin veruleiki kennir aftursvar í teirri heiliga bókin. Og eg veit, at hesin undirdráttur í okkum altíð hevur drigið menniskjuni til biblíuna, men tá ikki við fullari meg, fyrr enn tá ið biblíunnar aftursvar kemur einum á moli sum spottíð og runnið úr okkara heiliga fjalladuni, brimduni, úr øllum teim túsundum av flit- og sterktstreingjaðum ljóðum, øllum teim ljóðum, sum hava

J. Dahl próstur.

verði við til at skapa tungu, lyndi og sál okkara. Men tað er nú ikki bara hetta, ið ger biblíuna til hin kostligasta dýrgripin. Biblían er eisini hitt máttmikla skaldarverk, ið sjálvt ein fyrri trúarlív fremmand sál hugtekst av. Tak t. d. opinberingina, profetarnar ella Dáviðs sálmar. Høvir tað lisið nakað so stórt og háborið, sum orðafellið í hesum skriftum. Tá ið eg fyrstu

ferð las sálmarnar av Dáviði í tí føroyska bókini, sum Jacob Dahl próstur hevur givið teimum, fekk eg sum aldri áður kenslu av hesum heimi, hvar ið tann hægsti skaldskapur og málbúni runnu saman til eina samljóðandi heild, ið ikki bert vakti eina sterka estetiska kenslu og hugtøking.

Vit skilja av hesum, at biblían er eingin hvønnadagsbók at fara undir at týða — og føroyska.

Okkara mál er heilt ungt og ómýkt — í skrifti í hvussu er — sum trúarmál. Tað vildi tí ongan undra, um tær fyrstu royndirnar at føroyska biblíuna ikki orkaðu at fáa orðið at stiga fram í tí hátíðarbúna og tí flogi, sum tað vil leggja okkum fyri at ynskja og krevja av tí manni, ið fer undir eitt tilfíkt vanda- mikið týðingararbeiði. Men tað er ikki talan um nakað vónbrot í so máta í tí arbeiði, sum Jacob Dahl próstur hevur lagt frá hondum sínum. Hansara umseting av nýggja testamenti, sum nú er komið í bókabúðirnar

til ein so ævintýrliga bligan prís sum 75 oyru, ber sjálvt av okkara kravmiklastu vónum. Alt tað tos, ið hevur verið uppi um, at vit einki trúarmál eiga, er av Jacob Dahls biblíutýðingar- starvi týnt av foldum sum heim- leyst og skilaleyst. Við einum ódnartaki — tað er ikki at ívast í, at tað tross eyðsýnligt víðfótt málhegni hevur elvt týðaranum eitt risnarbeiði at leggja hetta megnarverk so fullgjørt frá sær — er tað eydnast Jacob Dahl prósti í minsta lagi at javnsela mál okkara sum trúarmál við tey hægstu mentunarmál. Hetta vil ein og hvor ásaðna við at meta Dahls týðing við málferið í t. d. teirri dansku, íslensku og ensku biblíuni. Tað kann vera athugaligt her at taka nokur ørindi úr hesum biblíum eins og úr V. Danielsens týðing, ið samstundis við útgávu av Dahls týðing er komin til sølu í bókabúðunum.

Vit taka nokur ørindi úr 2. kapitli í apostlasøguni:

Dahls týðing:

1. Og tá ið hvítusunnudagurin var komin, vóru allir saman komnir á einum staði.
2. Og tá kom bráðliga eitt dun av himli, sum tá ið harð- veður brestur á, og fyllti húsið, sum teir sótu í.
14. Tá steig Pætur fram saman við hinum ellivu, hevði upp rødd sína og mælti: »Tí Jødar, og allir, sum búgva í Jerusaleim, hetta veri tykkum vitiligt, gevi orðum mínum ljóð.

19. Og eg skal lata undur verða á himlinum í erva og tekin á jørðini í neðra, blóð og eld og guvurok.

V. Danielsens týðing:

1. Og tá ið tann dagurin kom, tá ið pinsahøggtíðin var, vóru tey øll samlað á einum staði.
2. Tá kom knappliga eitt ljóð av himlinum, sum tá ið ein ófóður stormur brestur á, og tað fyllti alt húsið, sum teir sótu í.
14. Tá steig Pætur fram saman við teimum ellivu og lyfti upp rødd sína og talaði til teirra: »Tí jødisku menn og tit sum búgva í Jerusaleim! Hetta skal vera tykkum kunnigt, og lurti eftir orðum mínum.

19. Og eg vil lata undur henda á himlinum omanfyri og tekin á jørðini niðanfyri, blóð og eld og roykskýggj.

Á íslenskum:

1. En er hvítusunnudagurin kom, vóru teir allir með einum huga til samans.
2. Og tar varð skyndilega tytur frá himni eins og aðdýnjandi sterkviðris, og fyllti allt húsið, sem teir sótu í.
14. Tá gekk Pétur fram ásamt teim ellefu, hóf upp sína raust og talaði til teirra: »Tér Gyðingar, góðir menn, og tér allir, sem í Jerusaleim búið, tað sé yður vitanlegt, og lutið orð mítt í eyrum ljóða.

19. Og eg mun láta tákn ské á himnum uppi og fyrirburði á jørðu, blóð, eld og reyksvælu.

Á danskum:

1. Og da Pinsefestens Dag kom, vare de alle endrægtigt forsamlede.
2. Og der kom pludselig fra Himmelen en Lyd, som af et vældigt Vejr og fyldte hele Huset, hvor de sad.
14. Da stod Peter frem med de elleve og oploftede sin Røst og talte til dem: »I jødiske Mænd og alle I, som bo i Jerusaleim! dette være eder vitterligt, og laane Øre til mine Ord!

19. Og jeg vil lade ske Undere paa Himmelen oventil og Tegn paa Jorden nedentil, Blod og Ild og rygende Damp.

Á enskum:

1. And when the day of Pentecost was fully come, they were all with one accord in one place.
2. And suddenly ther came a sound from heaven as of a rushing mighty wind, and it filled all the house where they were sitting.
14. But, Peter, standing up with the eleven, lifted his vois, and said unto them, Ye men of Judæa, and all ye that dwell at Jerusaleim, be this known unto you, and hearken to my words.

19. And I will shew wonders in heaven above, and signs in the eart beneath: blood, and fire, and vapour of smoke.

Hóast Dahls og V. Danielsens týðingar mangastaðni bera væl saman — tað er ikki so logið, bókin er jú tann sama á grund- málinum — má tað tí sigast, at V. Danielsens umseting sum heild tikið mátsliga sæð minni enn so er lýtaleys. Ein tilfúkur yrkjari sum V. Danielsen í sínum sálmabókum hevur sýnt seg at vera, hevur avgjört

møguligeika fyri at leggja nógvi betri umseting av nýggja testa- mentinum úr hondum sínum enn hansara, ið út er komin. Meðan Dahl próstur hevur — uttan at vera ov fornur — verið vandin í ordanýtsluni og sera heppin við at raka einstakt ord, ið rakar ta særstøku mein- ingina og gevur hana savnaða við øllum sínum hugsunnar-

træðrum frá sær aftur, hevur V. Danielsen — eyðsýnliga við vilja sum roynd at gera mein- ingina meiri atkomuliga og fati- ligari — ofta brúkt umskrivningu og óføroysk ord um tað sama, tó — so tykist tað mær — uttan sum ætlað at hava kunnað gjørt innihaldið og meiningina lættari at fata hjá tí lesandi.

Jacob Dahl próstur hevur ikki

bara umsett nýggja testamentið. Hann er liðugur at umseta ein stóran part av gamla testament- inum við. Nú er at ynskja eftir, at tíðin ikki má gerast ov long, til tess vit hava alla biblíuna umsetta og útgivna sum eina bók. Til at lúka hetta stóra arbeiði ynskja vit Jacob Dahl prósti stundir og heilsu.

Ikki bert okkara ætt, men

allar komandi ættir í Føroyum eru Dahl prósti takkskyldugar fyri hetta hansara megnarverk, ið saman við øðrum mentunnar- arbeiði hansara hevur rist honum eitt ódeyðligt navn í mentunnar- søgu okkara.

P. M. Dam.